

Asia C-392/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

12.8.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie (Puola)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

30.6.2020

Täytäntöönpanomääräystä hakeva osapuoli:

Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)

Tuomioistuinvirkamiehen ratkaisusta valittava velallinen:

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.

Pääasian kohde

Pääasia koskee täytäntöönpanomääräyksen antamista Euroopan kemikaaliviraston päätöksestä, jonka mukaan puolalainen yhtiö on velvollinen maksamaan komission asetuksen N:o 340/2008 13 artiklan 4 kohdan mukaisesti suurilta yrityksiltä perittävän täysimääräisen maksun ja jo suorittamansa maksun välisen erotuksen, koska on todettu, että kyseinen yhtiö ei täyttänyt pienille yrityksille kuuluvien alennettujen maksujen edellytyksiä.

Pääasiallisesti osapuolten välinen riita-asia koskee sitä, kuuluuko kemikaaliviraston päätös SEUT 299 artiklan soveltamisalaan ja onko se tämän seurauksena sellainen täytäntöönpanoperuste, johon pitäisi käsiteltävässä asiassa soveltaa Puolan siviiliprosessia koskevia säännöksiä. Erimielisyys koskee myös sitä, miten on ymmärrettävä SEUT 299 artiklassa mainittu täytäntöönpanoperusteen oikeaperäisyyden tutkiminen, tarkemmin sanottuna tutkiiko [täytäntöönpanomääräyksen antava] tuomioistuin ainoastaan ”oikeaperäisyyden” (toisin sanoen sen, onko täytäntöönpanoperuste SEUT 299

artiklassa mainitun unionin toimielimen antama ja määrätäänkö siinä maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle), vai myös sen, onko täytäntöönpanomääräystä koskeva hakemus jätetty ennen unionin säännösten mukaisen määräajan päättymistä tai onko täytäntöönpanoperusteissa tarkoitettu velvoite vanhentunut.

Ennakkoratkaisupyyntöön kohde ja oikeudellinen perusta

Esittämällä ennakkoratkaisupyyntöön SEUT 267 artiklan nojalla ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyrkii määrittelemään, miten SEUT 299 artiklaa on tulkittava. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa ensinnäkin selvittää SEUT 299 artiklan soveltamisalan voidakseen todeta, onko kemikaaliviraston päätös täytäntöönpanoperuste siinä tarkoitetulla tavalla. Lisäksi kyseinen tuomioistuin haluaa selvittää, mikä on tuomioistuimen viran puolesta suorittaman tutkimuksen laajuus täytäntöönpanomääräyksen antamista koskevassa asiassa saadakseen tietää, onko ennen täytäntöönpanopäätöksen antamista tutkittava – oikeaperäisyyden tarkistamisen lisäksi – myös hakemuksen esittämisen määräajan mahdollinen päätyminen, toisin sanoen vaatimuksen vanhentuminen.

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko SEUT 299 artiklaa tulkittava siten, että sitä sovelletaan ainoastaan neuvoston, komission tai Euroopan keskuspankin päätöksiin, vai sovelletaanko sitä myös Euroopan kemikaaliviraston päätöksiin, jotka koskevat hallinnollisen lisämaksun määräämistä?
2. Onko SEUT 299 artiklan määräystä, jonka mukaan täytäntöönpanomääräys annetaan tutkimatta muuta kuin täytäntöönpanoperusteen oikeaperäisyys, tulkittava siten, että tuomioistuimella, joka antaa täytäntöönpanomääräyksen soveltaen kansallisen siviiliprosessioikeuden säännöksiä, ei ole oikeutta tutkia, onko täytäntöönpanoperusteissa vahvistettu vaatimus vanhentunut?

Viitattut unionin oikeussäännöt

SEUT 288, SEUT 291 ja SEUT 299 artikla

Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta 18.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (EUVL 2006, L 396, s. 1) 75, 76, 83, 91, 94 ja 100 artikla (jäljempänä asetus N:o 1907/2006)

Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1907/2006 perustuvista Euroopan kemikaalivirastolle suoritettavista maksuista 16.4.2008 annetun komission asetuksen (EY) N:o 340/2008 (EUVL 2008, L 107, s. 6) 13 artikla (jäljempänä asetus N:o 340/2008)

Viitatus kansalliset oikeussäännöt

Puolan 17.11.1964 annetun siviiliprosessilain (Kodeks postępowania cywilnego) (Dz. U. 2019, järjestysnumero 1460) 776, 777 ja 782¹ § (jäljempänä siviiliprosessilaki)

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Helsinkiin sijoittautuneen Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) johtaja teki 2.10.2012 päätöksen nro SME(2012)3472. Kyseisessä päätöksessä johtaja totesi, että jättäessään rekisteröintiasiakirjat Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o., kotipaikka Bochnia (Bochnian kaupungin lämpövoimayhtiö, jäljempänä velallinen), oli komission suosituksen 2003/361/EY mukaisesti suuri yritys, eikä se tämän vuoksi ollut oikeutettu pienille yrityksille tarkoitettuihin alennettuihin maksuihin. Tämän vuoksi johtaja velvoitti kyseisen yhtiön maksamaan jo suorittamansa maksun ja suurilta yrityksiltä perittävän täyden maksun välisen erotuksen asetuksen N:o 340/2008 mukaisesti sekä 20 700 euron suuruisen hallinnollisen maksun. Yhtiö vastaanotti kyseisen päätöksen 8.10.2012. Yhtiö ei valittanut päätöksestä, joten siitä tuli lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen.
- 2 Kemikaalivirasto esitti 2.1.2019 velkojana Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotów w Warszawille (Varsovan Mokotówin kaupunginosan piirioikeus, Puola, jäljempänä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin) hakemuksen edellä mainitun päätöksen täytäntöönpanosta tarkoituksenaan periä velalliselta hänelle määrätty maksun täydennys ja hallinnollinen maksu.
- 3 Oikeaperäisyyden tutkimisen jälkeen ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen tuomioistuinvirkamies teki 24.7.2019 velkojan vaatimuksen mukaisen ratkaisun.
- 4 Velallinen teki 10.1.2020 edellä mainitusta ratkaisusta valituksen, joka koski ratkaisua kokonaisuudessaan, ja vaati sen muuttamista siten, että velkojan hakemus hylätään tai vaihtoehtoisesti täytäntöönpanomääräyksen antamisesta kieltäydytään.
- 5 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esitti ennakkoratkaisupyynnön.

Asianosaisten keskeiset perustelut pääasiassa

- 6 Hakiessaan täytäntöönpanomääräystä kemikaalivirasto vetosi SEUT 288, SEUT 291 ja SEUT 299 artiklaan todeten, että nyt käsiteltävä päätös on täytäntöönpanokelpoinen ja siitä voidaan antaa täytäntöönpanomääräys voimassa olevien lainkäyttöä riita-asioissa koskevien Puolan säännösten nojalla, minkä jälkeen voidaan aloittaa täytäntöönpanomenettely siviiliprosessilain säännösten mukaisesti.
- 7 Täytäntöönpanomääräysratkaisua koskevassa valituksessaan velallinen esittää, että ensinnäkin SEUT 291 ja SEUT 299 artiklaa on tulkittu virheellisesti, koska tulkinta on laaja ja siinä oletetaan, että kemikaaliviraston päätös on täytäntöönpanoperuste näissä artikloissa tarkoitetulla tavalla. Väittäessään, että varainhoitoasetuksia¹ on rikottu, velallinen toteaa myös, ettei kansallinen viranomainen ole täytäntöönpanomääräystä antaessaan oikeutettu tutkimaan ainoastaan täytäntöönpanoperusteen oikeaperäisyyttä vaan myös sen, onko velkoja esittänyt hakemuksen täytäntöönpanomääräyksen antamisesta ennen unionin säännöksissä mainitun hakemuksen jättöajan umpeutumista.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 8 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin epäilee ensi sijassa sitä, **voidaanko kemikaaliviraston päätöstä pitää täytäntöönpanoperusteena SEUT 299 artiklassa tarkoitetulla tavalla**, jolloin täytäntöönpanomääräys voidaan antaa Puolan siviiliprosessilain säännösten mukaisesti. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee tätä seikkaa. Unionin oikeuden perusteellahan voidaan yhtäältä todeta, että kemikaalivirasto on unionin viranomainen, jolla on oikeushenkilön asema ja joka toteuttaa asetusta N:o 1907/2006 ja tekee sille delegoitujen valtuuksien puitteissa luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä koskevia oikeudellisesti sitovia toimia, joiden lainmukaisuus on unionin tuomioistuimen valvonnassa (SEUT 263, SEUT 265, SEUT 267 ja SEUT 277 artikla ja asetuksen N:o 1907/2006 94 artiklan 1 kohta luettuna yhdessä 20 artiklan 5 kohdan kanssa), ja yksityistä (toisin kuin valtiota) koskevaa päätöstä voidaan pitää täytäntöönpanokelpoisena SEUT 299 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Tämä on kuitenkin esimerkki mahdollisesta laajennetusta toiminnallisesta tulkinnasta. Toisaalta SEUT 299 artiklan sananmuodon mukaisen tulkinnan mukaan kyseisessä artiklassa luetellaan tietyt viranomaiset, joiden toimet ovat

¹ Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 185 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 19.11.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002 58b artikla, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 1 artiklan 3 kohta luettuna yhdessä 73a artiklan kanssa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 208 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 30.9.2013 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1271/2013 66 artikla.

täytäntöönpanoperusteita, **eikä** kemikaalivirastoa ole mainittu niiden joukossa. Joidenkin sellaisten unionin toimielinten tapauksessa, joita ei ole mainittu SEUT 299 artiklassa, unionin lainsäätävä käyttää lainsäädäntötekniikkaa, jossa mainitaan erikseen, että kyseisen instituution tekemiin päätöksiin sovelletaan SEUT 299 artiklassa tarkoitettua täytäntöönpanoa; esimerkkinä voidaan mainita SEUT 280 artikla, asetuksen N:o 966/2012 2 artiklan b kohta luettuna yhdessä 79 artiklan 2 kohdan ensimmäisen virkkeen kanssa sekä Euroopan unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001 110 artiklan 1 ja 2 kohta. Edellä mainittujen kahden toisensa pois sulkevan tulkinnan johdosta ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin epäilee, voidaanko kemikaaliviraston päätöstä pitää SEUT 299 artiklan aineelliseen soveltamisalaan kuuluvana. Puolan oikeusjärjestyksen näkökulmasta (siviiliprosessilain 777 §:n 1 momentin 3 kohta) tämä olisi sallittua, jolloin olisi mahdollista antaa kemikaaliviraston päätöksestä täytäntöönpanomääräys, joka on edellytys täytäntöönpanomenettelyn aloittamiselle.

- 9 Siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin päätyy ratkaisuun, jonka mukaan kemikaaliviraston päätös on täytäntöönpanoperuste SEUT 299 artiklassa tarkoitetulla tavalla, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin haluaa lisäksi selvittää, mikä on **sen viran puolesta suorittaman tutkimuksen laajuus täytäntöönpanomääräystä koskevassa menettelyssä**; toisin sanoen sisältyykö täytäntöönpanoperusteen oikeaperäisyyden tutkimiseen myös sen arvioiminen, onko kyseisessä päätöksessä vahvistettu vaatimus vanhentunut. SEUT 299 artiklasta seuraa, että kansallinen tuomioistuin tutkii kansallisten säännösten nojalla ainoastaan täytäntöönpanoperusteen **oikeaperäisyyden**. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee tätä seikkaa. Tutkiessaan täytäntöönpanomääräyksen antamisen edellytyksiä tuomioistuin tai tuomioistuinvirkamies selvitti Puolan oikeusjärjestyksen mukaisesti ainoastaan, täyttääkö täytäntöönpanoperuste täytäntöönpanokelpoisuuden muodolliset ehdot (siviiliprosessilain 777 artikla). Viime vuonna tehdyn lakimuutoksen yhteydessä lisättiin siviiliprosessilakiin 782¹ pykälä, jonka mukaan tuomioistuin (tuomioistuinvirkamies) on **lisäksi** velvollinen arvioimaan, seuraako asiaan liittyvistä tosiseikoista ja täytäntöönpanoperusteen sisällöstä, että täytäntöönpanoperusteen sisältämä vaatimus on vanhentunut. Jos vaatimus todetaan vanhentuneeksi, kieltäydytään antamasta täytäntöönpanomääräystä, ellei velkoja esitä asiakirjaa, josta käy ilmi, että vanhentumisajan kuluminen on katkennut. Kun otetaan huomioon Puolan lain mukainen maksuääräysmenettelyyn sisältyvän tutkimuksen laajuus, kansallisessa tuomioistuimessa heräsi epäilyksiä SEUT 299 artiklaan sisältyvän oikeaperäisyyden käsitteen merkityksestä. Kansallisen tuomioistuimen mielestä tämä käsite on epätarkka, ja on selvítettävä, mikä on tuomioistuimelle kuuluvan tutkimuksen laajuus.